

1
Nobilissimo & Amplissimo Viro,
D. Constantino Huygens,
Iohannes Smith, S. D. P.

Excitat inspector studium, certè in re antiquariâ,
expertis loquor; postquam enim tu, Vir summe, tanti
ea fecisti Romanorum monumenta, quæ ego sedecim hic
annis concepi, ut Principem Illustris. eorum visendorum
desiderio accenderis; Eant nunc per me licet, illiterati
imperitiq; rerum aestimatores, sumptisq; et operam in istis
a me positam rideant, unis Huygenius; unis Princeps,
ille Principum decus, mihi hic non ad excusationem modo,
sed et summam instituti mei laudem satis est, qui istas
reliquias non perfunctorie aspiciere, sed inspectare simul
et cognoscere, et tractare benigne dignatus est.

In coacervatione adhuc laboravi, de alienatione nihil
statui, imò stetit animus mihi hæc integra servare et
augere: Ita nihil unquam istorum, certè nihil quod
tantilli momenti esset, vel cuius geminum et pulcherrimum
exemplar non haberem, venale hic vidi, quod non emerim.
Nihil semel emptum ex eo ordine dimisi. Et quamquam
paulatim crescente numero sentirem me istis sumptibus
non semper suffecturum; nunquam tamen pecuniosi
rerum istarum licitatores, tantum apud me potuerunt,
ut seriam de venditione cogitationem unquam susceperim.
Nunc tamen laboris mei fructum tam magnum mihi
percepisse videor, qui altius ire non possit, meamq; sive
simplicitatem, sive rusticitatem damno, qui ista omnia
Principi possidenda coram non obtuli. Apud quem enim
posset circa Batavorum Oppidum inventa deponi aptius,
quam in Batavis apud illum penes quem hodie, ut alterum
Civilem, rei Batavæ summa et arbitrium est; apud quem
mihi etiam eorum, si forte usus esset, recognoscendorum
maneret copia? Quando potuissent opportunius, quam
cum ista

cum ista presens spectabat atq; collaudabat? Occasioni ut
incogitantia defuerim, non committam tamen prudens ut
officio desim. Tu vir Nobiliss. Illustriss. Principi a
memoria es, et unus forte in hoc genere consultor. Non
gravaberis pro humanitate tua mihi hic esse pararius vel
patronus: Refer Illustriss. Principi, me qua par est submissione
supellectilem meam antiquariam quantula ea est Celsitudini
eius offerre. Si tamen eam istiusmodi esse censes, qua
Princeps possit delectari. Ego ut nosti intra huius oppidi
pomeria districtumq; suburbicarium me precipue conserpsi,
neq; tam de numero, quam delecti laboravi, supellexq; hęc
ideo angustior est; sed sperem me brevi tempore eam non
paucis numeris aliunde posse augete. Posset Batavorum
oppidum cum vicina Colonia Trajana, nostra hęc cum
Wisseniā coniungi. Et fallor aut nostra hęc cuius aliq;
iuncta, eam non parum dabit auctiorem et ornatiorem.

De Wisseniā interea serio ago et avam non una via,
ut aut indiculum impetrem, vel ex spectatore aliquo rei
antiquarię perito intelligam quid de istis monumentis sit.
Alii qui in arce ista fuerunt, tam diversa de his narrant,
ut nihil possim certi dare. Est qui Historiam Chivensem
Latine a prima antiquitate paratam habet, illum a discessu
tuo iterum per litteras monumentorum nomine sollicitavi;
scribit se egisse cum Administratore Wissensi amico suo, et
porro operam daturum, ut eorum descriptio ad me mittatur.
Etiam primum certi aliquid erit quod de his nunciem, cui
te mox certiore faciam. Ita vale, Vir summe, patrię
bono et me in numero eorum habe qui Genium tuum
admirantur. Scribebam Noriomagi, XVI Idibus
Juliani. A^o CIOIOXXXIII.

